

Motion till riksdagen 2008/09:Sf311

av **Margareta B Kjellin och Finn Bengtsson (m)**

Samordning av insatser för afasipatienter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av samordning av rehabilitering och utbildning för människor som drabbats av afasi.

Motivering

På t.ex. den landstingsdrivna Forsa folkhögskola i Hälsingland finns sedan cirka 20 år en specialkurs för personer med afasi.

Studierna bedrivs på heltid i internatform under 1–3 år. Kursen riktar sig till vuxna i arbetsför ålder med förvärvad hjärnskada och påverkan på de språkliga förmågorna. Ofta är stroke orsaken till skadan.

Man söker kursen efter avslutad medicinsk rehabilitering.

Målet med kursen är att stödja och motivera kursdeltagarna att återerövra möjliga kommunikationsförmågor, hitta och stärka sin identitet i den nya livssituationen samt starta ett aktivt liv med sociala kvaliteter och meningsfull sysselsättning. Tid och tålamod är avgörande för resultatet. Varje återvunnen funktion måste få övas och befästas. Det är ett arbete som kräver tid och energi av deltagarna, men som alltid ger resultat, även lång tid efter att skadan uppkommit.

Under hela kurstiden samverkar skolan aktivt med personens nätverk på hemorten. Nätverket är naturligtvis familjen, men också i hög grad samhällets stödfunktioner som försäkringskassa, rehabilitering och arbetsplatser. Skolans mål är att vara en resurs och brygga mellan den medicinska och yrkesmässiga rehabiliteringen. Skolan samarbetar också med logopederna i landstinget.

Ett bekymmer är att det inte finns tid. Det är ett faktum att få personer i den här situationen kommer tillbaka till ett yrkesliv och aktivt samhällsliv, utan i stället ofta "förtidspensioneras" alltför snabbt och blir sittande hemma

Fel! Okänt namn på

passiva. Därmed spolieras delvis insatserna som sjukvård och rehabilitering gjort initialt efter insjuknandet.

Skolans erfarenheter pekar på att försäkringskassa och andra samhällsinstitutioner är alltför kortsiktiga, oflexibla och otåliga i sin bedömning av individens potential. Många presumtiva kursdeltagare uteblir eller får avbryta sin påbörjade utbildning av ekonomiska skäl. Staten ger fortsatt stöd till kursformen, men kursdeltagarna har fått andra villkor. Fram till millennieskiftet var det kö till landets afasikurser på folkhögskolorna och de flesta elever gavs möjlighet att gå tre år. Resultatet var att flera kom tillbaka i arbete i någon form och till viss del i varje fall fick deltagarna en betydligt bättre livskvalitet.

Villkoret är att samhällets funktioner samarbetar långsiktigt, metodiskt och med förståelse för det komplexa i en afatikers rehabilitering och att tidsaxeln sträcker sig över flera år.

I dag finns bara ett fåtal längre kurser kvar på folkhögskolorna. De kurserna behövs som en del av stödsystemet för att strokedrabbade och andra afatiker ska få sina rättmätiga möjligheter till utveckling och till att bidra till samhället.

Specialkursen på Forsa folkhögskola är inte en del av den traditionella rehabiliteringen, men har icke desto mindre en rehabiliterande effekt. Den är heller inte en del av det traditionella utbildningssystemet men icke desto mindre en utbildning. Komplexiteten av att vara både en rehabiliterings- och en utbildningsenhet resulterar i försörjningsproblem för eleverna.

Alliansregeringens intentioner om en stärkt arbetslinje motiverar till en översyn av rehabiliteringskedjan för strokedrabbade personer med afasi. Det behövs nya lösningar och förhållningssätt.

Stockholm den 6 oktober 2008

Margareta B Kjellin (m)

Finn Bengtsson (m)